

A group of children are sitting on a blue gymnasium floor, stretching their legs. In the center, a young boy with short brown hair is smiling at the camera. To his left, a girl with blonde hair is also stretching. To his right, a boy with dark curly hair is visible. In the background, other children and an adult are blurred, suggesting a group activity. The text is overlaid on the image in a white serif font.

Regionala skillnader och samband mellan fysisk aktivitet och funktionsförmåga

Jessica Ahlström & Isabel Sjövall

Klass- och gymnastiklärarstuderande vid Åbo Akademi i Vasa

Isabel Sjövall

25 år
Vasa

Jessica Ahlström

23 år
Pargas

Syfte

Syftet med avhandlingen är att undersöka regionala skillnader i fysisk funktionsförmåga och fysiska aktivitet bland finlandssvenska elever i årskurs 5, med fokus på skillnader mellan tätort och landsbygd, samt mellan huvudstadsregionen och Österbotten. I studien undersöks även samband mellan elevernas prestationer i Move!-mätningarna och deras fysiska aktivitet på fritiden. Skolorna som ingår i studien är Brändö lågstadieskola (tätort, huvudstadsregionen), Söderkulla skola (landsbygd, huvudstadsregionen), Vasa Övningsskola (tätort, Österbotten) och Lagmans skola (landsbygd, Österbotten)

Forskningsfrågor

1. Hurudana regionala skillnader finns det i Move!-resultaten?
2. Hurudana regionala skillnader finns det i elevers motions- och idrottsvanor?
3. Finns det samband mellan Move!-resultaten och elevernas motions- och idrottsvanor?

VARFÖR?

- Genuint intresse för barns och ungas välmående
- Oro över barns fysiska aktivitetsvanor och funktionsförmåga
- Ojämlighet mellan elever i *tätort/ huvudstadsregionen* och *lands- och glesbygd*.
- Barn på lands- och glesbygden ofta sämre tillgång till organiserad idrottsverksamhet, träningslokaler och stöd från engagerande vuxna, vilket i kombination med långa avstånd och låg befolkningstäthet minskar möjligheterna till regelbunden fysisk aktivitet.

Metod

- Datainsamling: Move! resultat 2024 samt enkät berörande elevers motions- och idrottsvanor
- Vid val av skolor utgick vi ifrån kommunala Move!-resultat 2023, elevantalet och skolans läge
- 86 elever i årskurs 5 från:
 - Lagmans skola (Jakobstad)
 - Brändö lågstadieskola (Helsingfors)
 - Vasa Övningsskola (Vasa)
 - Söderkulla skola (Sibbo)

Tätort: Brändö & Vasa Övningsskola

Landsbygd: Lagmans & Söderkulla

Österbotten: Lagmans & Vasa Övningsskola

Huvudstadsregionen: Brändö & Söderkulla

Resultat – Move!

Urval	20 meter skyttellöpning	5-steg utan ansats	Kast med lyra	Höjning av överkroppen	Armpress	Kroppens rörlighet
Brändö lågstadieskola	4.295	7.95	14.0	23.0	21.25	88.75
Lagmans skola	3.67	7.13	9.5	30.75	17.5	87.25
Söderkulla skola	3.95	8.4	13.0	21.0	28.0	87.8
Vasa Övningsskola	4.385	8.0	12.75	30.0	25.5	74.0
Tätortsskolor	4.34	7.975	13.375	26.5	23.375	81.375
Landsbygdsskolor	3.81	7.765	11.25	26	22,75	87.525
Huvudstadsregionen	4.1225	8.175	13.75	26.75	24.625	88.275
Österbotten	4.0275	7.565	11.625	25.625	21.5	80.625

- Trenden antyder att **tätortsskolor** generellt presterar bättre än **landsbygdsskolor** (förutom i rörlighet)
- Trenden antyder att skolor i **huvudstadsregionen** generellt presterar bättre än i **Österbotten**

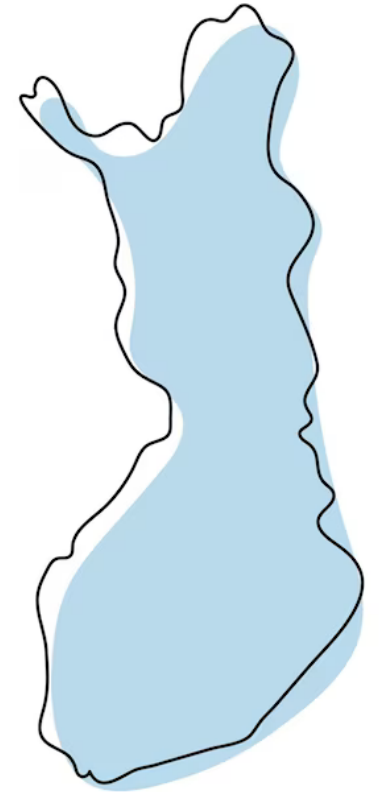
Motions- och idrottsvanor– Tätort vs landsbygd

Fler elever i *tätort*

- Rör på sig efter skolan och dagligen minst 60 min
- Tar sig oftast hem från skolan med kollektiv trafik
- Rör sig mera i organiserad fysisk aktivitet (föreningar)
- Rör på sig i idrotts- och sportanläggningar
- Upplever att de uppmuntras att röra på sig

Fler elever på *landsbygd*

- Tar sig oftast hem från skolan gåendes eller med cykel.
- Kollar på telefon när de kommer hem (20 st fler)
- Svarande att de inte rör på sig efter skolan
- Rör sig mera spontant i naturen och i självstyrda motionsformer (simstrand)

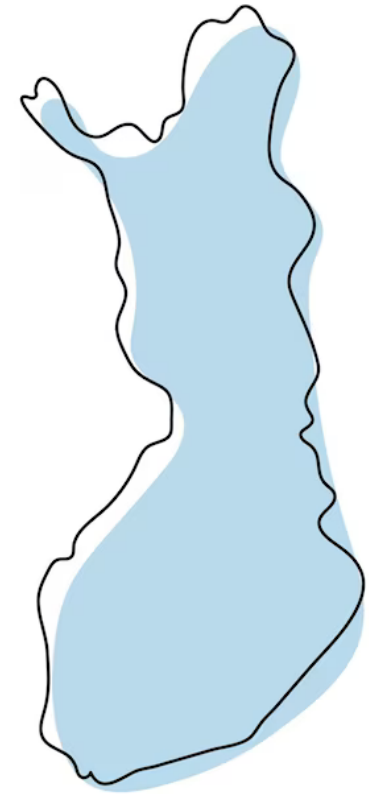
Motions- och idrottsvanor – Huvudstadsregionen vs. Österbotten

Fler elever i ***huvudstadsregionen...***

- anser att fysisk aktivitet är mycket viktigt
- har en positiv inställning till att röra på sig
- cyklar till skolan
- rör på sig för att umgås med andra
- uppmuntras av familjen att röra på sig
- rör på sig dagligen (minst 60 min) så att de svettas
- rör på sig i idrotts- och motionsanläggningar

Fler elever i ***Österbotten...***

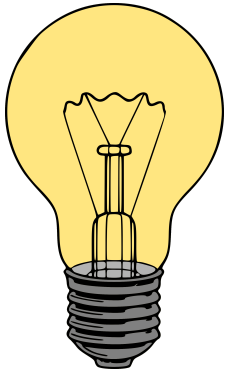
- går och åker buss till skolan
- har en negativ inställning till att röra på sig

Samband mellan prestationsförmåga i Move! och fritidsvanor

- Elever som oftare rör på sig (minst 60 minuter per dag) presterar bättre
- Elever som tränar eller rör på sig efter skolan presterar bättre
- Elever som tycker att det är roligt att röra på sig presterar bättre
- Elever som tycker det är viktigt att röra på sig presterar bättre
- Elever som håller på med någon sport eller idrott presterar bättre

Vad bidrar vår forskning till?

- Underlag i Finlands Svenska Idrotts arbete att främja möjligheter till fysisk aktivitet på finlandssvenskt håll
- Viktig kunskap inom idrottssektorn och skolväsendet, särskilt i utvecklingen av insatser som främjar barns och ungas möjligheter till fysisk aktivitet.
- Identifiera elever i riskzonen för fysisk inaktivitet → tidiga insatser för att förebygga god hälsa på lång sikt
- Uppmärksamma regionala förutsättningar vid planering av idrottsanläggningar, grundande av idrottsföreningar och insatser vid stadsplanering
- Uppmärksamma relationen mellan prestationsförmåga och idrottsglädje, samt regelbunden fysisk aktivitet

Förslag till fortsatt forskning

- Skillnader mellan könen
- Skillnader mellan finlandssvenska och finskspråkiga elever
- Skillnader mellan tätort och egentliga glesbygdsorter

Tack för er tid!

Frågor?